

1. Izračunajte gruče z uporabo metode voditeljev za $k=3$. 3t. voditeljev

	T_1	T_2	T_3	T_4	T_5
g_1	0	9	7	3	12
g_2	10	8	1	0	4
g_3	3	0	10	1	0
g_4	1	12	8	2	10
g_5	1	8	8	1	13
g_6	12	10	0	2	2

Naključno izberemo začetne voditelje: $X = \{g_1, g_3, g_5\}$

1. Poročunamo razdalje genov do voditeljev (evklidska metrika):

X	g_1	g_3	g_5
$D(g_1, x)$	0	247	8
$D(g_2, x)$	210	211	212
$D(g_3, x)$	247	0	241
$D(g_4, x)$	16	253	26
$D(g_5, x)$	8	241	0
$D(g_6, x)$	295	286	311

$$\text{Primer: } D(g_1, g_2) = \sqrt{(0-10)^2 + (9-8)^2 + (7-1)^2 + (3-0)^2 + (12-4)^2} = 210$$

2.

→ V vsaki vrstici izberemo min vrednost.

Iz vsakega stolpca odčitamo izbrane gene ⇒ nove gruče.

$$C_1 = \{g_1, g_2, g_4\}$$

$$C_2 = \{g_3, g_6\}$$

$$C_3 = \{g_5\}$$

$$\Rightarrow X = \{C_1, C_2, C_3\}$$

3. Najdemo vrednosti za nove voditelje (aritmetična sredina vrednosti genov iz matrike izražanja):

$$C_1 = \left(\frac{0+10+1}{3}, \frac{9+8+12}{3}, \frac{7+1+8}{3}, \frac{3+0+2}{3}, \frac{12+4+10}{3} \right) = (3.67, 9.67, 5.33, 1.67, 8.67)$$

$$C_2 = (7.5, 5, 5, 1.5, 1)$$

$$C_3 = g_5$$

Postopek ponavljamo dokler ne dosežemo konvergence:

- gruče se nehalo spreminjati (npr. naslednjo iteracijo dobimo enake gruče)
- razlike med stari in novimi voditelji postanejo zanemarljive

2. Izračunajte gruče z uporabo metode "poškodovanih" klik za

(a) $\theta = 10$ (b) $\theta = 15.5$

	g_1	g_2	g_3	g_4	g_5	g_6
g_1	0	14.49	15.72	4	2.83	17.18
g_2		0	14.53	13.64	14.56	4.12
g_3			0	15.91	15.52	16.91
g_4				0	5.10	15.91
g_5					0	17.64
g_6						0

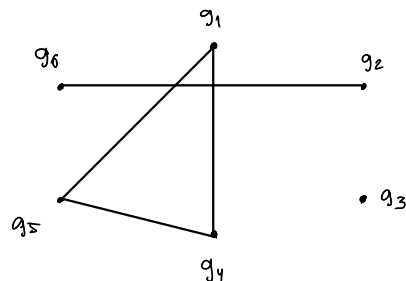
Osnova za metodo je matrika razdalj.

Uporabimo evklidsko razdaljo.

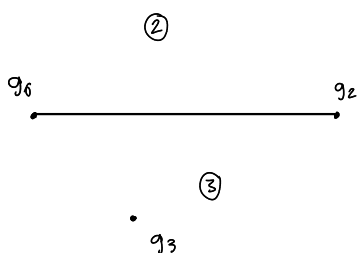
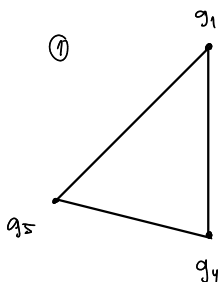
Razdalje moraš sam izračunati iz matrike izražanja.

a) $\theta = 10 \Rightarrow$ med genoma imamo povezanost, če je razdalja med njima manjša od θ .

1. Imamo začetni graf:

2. Iz grafa odčitamo klične grafte (polne podgrafe):

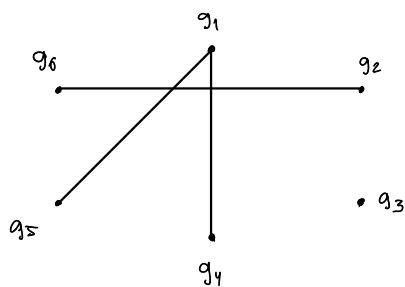

$$\Rightarrow \text{To so naše gruče: } C_1 = \{g_1, g_4, g_5\}$$

$$C_2 = \{g_2, g_6\}$$

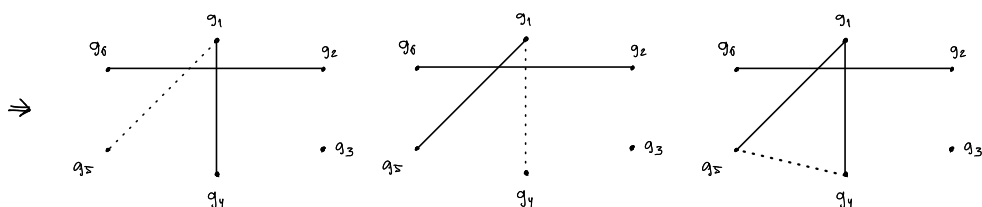
$$C_3 = \{g_3\}$$

Če bi imeli npr. graf:

Vsi ti različni nabori gruč so enakovredni.

ne bi morali razvrstiti vseh v gručo. V tem primeru lahko dodamo ali odstranimo ero povezano, npr.:

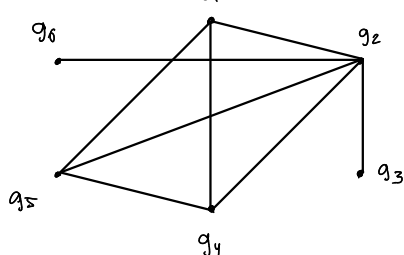
$$\begin{aligned} C_1 &= \{g_2, g_6\} \\ C_2 &= \{g_1, g_4\} \\ C_3 &= \{g_3\} \\ C_4 &= \{g_5\} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} C_1 &= \{g_1, g_5\} \\ C_2 &= \{g_2, g_6\} \\ C_3 &= \{g_3\} \\ C_4 &= \{g_4\} \end{aligned}$$

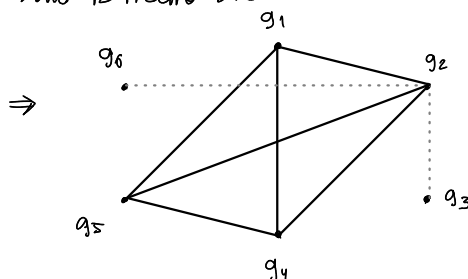
$$\begin{aligned} C_1 &= \{g_1, g_4, g_5\} \\ C_2 &= \{g_2, g_6\} \\ C_3 &= \{g_3\} \end{aligned}$$

b) $\theta = 15.5$

Začetni graf:

Tega ne moremo rešiti samo z ero povezano, ker bo graf še vedno povezan. Zato izberemo DVE:

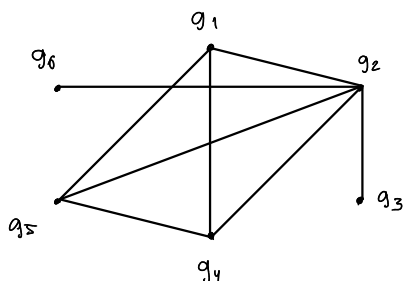

$$\begin{aligned} C_1 &= \{g_1, g_2, g_4, g_5\} \\ C_2 &= \{g_3\} \\ C_3 &= \{g_6\} \end{aligned}$$

V najslabšem primeru moramo izbrisati vse povezave.

3. Izračunajte gručo z uporabo heuristike CAST za $\theta = 15$.

Osnova je matrika razdalj in isti graf kot prej v (b):

1. Izberemo točko z najvišjo stopnjo (ta z največ povezavami): g_2 (5).
Ona gre prva v našo gručo: $C_1 = \{g_2\}$.
Gradimo gručo okoli točke.

2. Najdemo ji najbližjo točko: g_6 .
Dodamo jo v gručo: $C_1 = \{g_2, g_6\}$.

3. Izberemo točko najbližje gručo:

$$\begin{aligned} D(g_1, C_1) &= (d(g_1, g_2) + d(g_1, g_6)) / 2 = 15.84 \\ D(g_3, C_1) &= 15.72 \\ D(g_4, C_1) &= 14.78 \\ D(g_5, C_1) &= 16.1 \end{aligned}$$

s pomočjo θ določimo ali je točka bližnja: ali velja $d(g_i, C) < \theta$.
Če jih je več, dodamo najmanjšo vrednost:

$$C_1 = \{g_2, g_6, g_4\}$$

Ponavljamo, dokler nimamo nič več za dodati.

Dobimo:

$$C_1 = \{g_2, g_6, g_4, g_5, g_1\}$$

4. Ali imamo kaj za odstraniti iz gručo? Gledamo razdalje gerov znotraj gručo do gručo:

$$\begin{aligned} D(g_1, C_1) &= 7.7 \\ D(g_2, C_1) &= 9.36 \\ D(g_5, C_1) &= 7.75 \\ D(g_4, C_1) &= 8.02 \\ D(g_6, C_1) &= 10.97 \end{aligned}$$

Nič za odstraniti $\Rightarrow$ našli smo prvo gručo, ki je particija.

5. Iz grafa odstranimo točke v prvi gručo, ponovimo vse.
Ostane samo g_3 , zato $C_2 = \{g_3\}$.

Končni gručo:

$$\begin{aligned} C_1 &= \{g_1, g_2, g_4, g_5, g_6\} \\ C_2 &= \{g_3\} \end{aligned}$$

4. Izračunajte drevo, ki ponazarja hierarhično gručenje (dendrogram) z uporabo UPGMA.

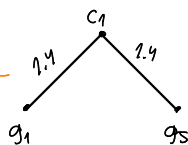
Osnova je matrika razdalj:

1. Najdemo min razdaljo
2. Združimo gena
3. Odstranimo gena iz matrike
4. Dodamo gručo v matriko
5. Ponavljamo dokler ne zmanjka genov v matriki.

① 1.

	g_1	g_2	g_3	g_4	g_5	g_6
g_1	0	14.49	15.72	4	2.83	17.18
g_2		0	14.53	13.64	14.56	4.12
g_3			0	15.91	15.52	16.91
g_4				0	5.10	15.91
g_5					0	17.64
g_6						0

2. $C_1 = \{g_1, g_5\}$

razdalja med genoma/2 ←

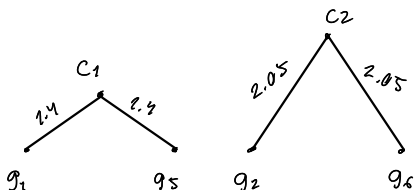
3, 4.

	C_1	g_2	g_3	g_4	g_6
C_1	0	14.52	15.62	4.55	17.41
g_2		0	14.53	13.64	4.12
g_3			0	15.91	16.91
g_4				0	15.91
g_6					0

② 1.

	C_1	g_2	g_3	g_4	g_6
C_1	0	14.52	15.62	4.55	17.41
g_2		0	14.53	13.64	4.12
g_3			0	15.91	16.91
g_4				0	15.91
g_6					0

2. $C_2 = \{g_2, g_6\}$

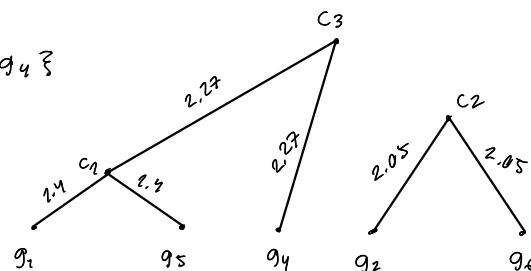

3, 4.

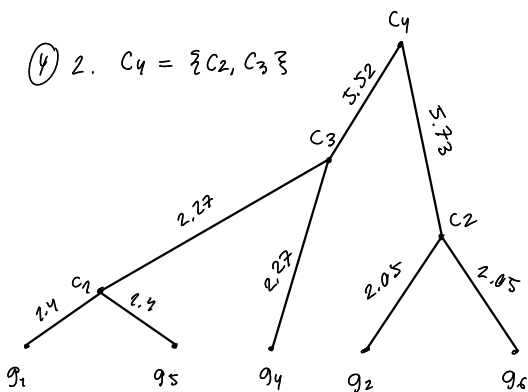
	C_1	C_2	g_3	g_4
C_1	0	15.97	15.62	4.55
C_2		0	15.72	14.78
g_3			0	15.91
g_4				0

③ 1, 2. $C_3 = \{C_1, g_4\}$

Razdalja med C_3 in C_1 je enaka razdalji med C_3 in g_4 , torej je $d(C_3, g_4) = d(C_1, g_4)/2$

④ 2. $C_4 = \{C_2, C_3\}$

3, 4.

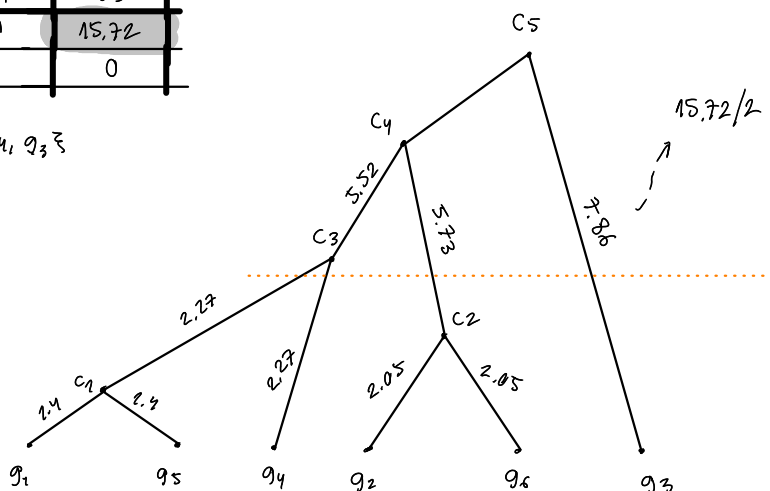
	C_3	C_2	g_3
C_3	0	15.57	15.72
C_2		0	15.72
g_3			0

Ampak I guess odštejem še 2.27 na levi strani in 2.05 na desni?...
Prej sem imel $d(C_1, g_4)$, zdaj pa $d(C_3, C_2) \Rightarrow$ dve gručici $\Rightarrow$ popraviti (?)

⑤

	C_4	g_3
C_4	0	15.72
g_3		0

1, 2. $C_5 = \{C_4, g_3\}$

Odrvisno kje prerežemo drevo, tam odčitamo gručice. Npr. tu dobimo:

- $\{g_1, g_5\}$
- $\{g_4\}$
- $\{g_2, g_6\}$
- $\{g_3\}$